

POLITICAL SCIENCE

Name & Signature of the Invigilator

PAPER – II

OMR Answer Sheet No. :

DEC-21/11

Roll No. :

(in figures as in Hall Ticket)

Roll Number in words :

.....

110113

Question Booklet Si. No.

Time : 2 Hours]

No. of Printed Pages : 40

[Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

- Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **one hundred (100)** multiple choice type of questions. **All** questions are compulsory.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal and do not accept an open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
 - After this verification is over, the Test Booklet Number should be entered on the OMR Answer Sheet and the OMR Answer Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.
Example : (A) (B) (C) (D) where (B) is the correct response.
- Your responses to the items are to be indicated on the OMR Answer Sheet under Paper – II only. If you mark your response at any place other than in the oval in the OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
- Rough Work is to be done in the end of this booklet.
- If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return the original OMR Answer Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Answer Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or any electronic devices or log table etc., are prohibited.
- There shall be no negative marking.
- In case of any discrepancy in the English and Gujarati versions of questions, English version will be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ

- આ પાનાની ટોચ પર દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
- આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવેકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા સો (૧૦૦) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- પરીક્ષાની શરૂઆતમાં આપને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પાંચ (૫) મિનિટ દરમ્યાન તમારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું :
 - પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પૃષ્ઠની ધાર પર આપેલ સીલ સ્ટીકર ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
 - કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો, પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પ્રશ્નો/ પૃષ્ઠો ઓછાં હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા અન્ય કોઈ ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ સંજોગોમાં ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં. અને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ (૫) મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમયગાળો આપવામાં આવશે નહીં.
 - આ ચકાસણી સમાપ્ત થાય પછી, પ્રશ્નપુસ્તિકાનો નંબર OMR જવાબ પત્રક પર લખવો અને OMR જવાબ પત્રકનો નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
- પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર જવાબ વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. તમારે સાચા જવાબના ઓવલ (oval) ને નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ પેનથી ભરીને સંપૂર્ણ કાળું કરવાનું રહેશે.
ઉદાહરણ : (A) (B) (C) (D) કે જ્યાં (B) સાચો જવાબ છે.
- આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નોના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ OMR જવાબ પત્રકમાં પેપર-II લપેલ વિભાગમાં જ અંકિત કરવા. જો આપ OMR જવાબ પત્રકમાં આપેલ ઓવલ (oval) સિવાય અન્ય સ્થાને જવાબ અંકિત કરશો તો તે જવાબનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહીં.
- કાચું કામ (Rough Work) પ્રશ્નપુસ્તિકાના અંતિમ પૃષ્ઠ પર કરવું.
- જો આપ OMR જવાબ પત્રક નિયત જગ્યા સિવાય અન્ય કોઈપણ સ્થાને, આપનું નામ, રોલ નંબર, ફોન નંબર અથવા એવું કોઈ ચિહ્નકે જેનાથી તમારી ઓળખ થઈ શકે, અંકિત કરશો અથવા અલગ ભાષાનો પ્રયોગ કરો, અથવા અન્ય કોઈ અનુચિત સાધનોનો ઉપયોગ કરો, જેમકે અંકિત કરી દીધેલ જવાબ ભૂંસી નાખવો કે સફેદ શાહીનો ઉપયોગ કરી બદલશો તો આપને પરીક્ષા માટે અયોગ્ય જાહેર થઈ શકો છો.
- પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા બાદ ઓરીજનલ OMR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોપી દેવું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તે પરીક્ષા ખંડની બહાર લઈ જવું નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર ઓરીજનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રકની ડુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
- માત્ર કાળી / ભૂરી બોલ પોઇન્ટ પેન વાપરવી.
- કેલ્ક્યુલેટર, લોગ ટેબલ અને અન્ય ઇલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
- ખોટા જવાબ માટે નકારાત્મક ગુણાંકન પ્રથા નથી.
- પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગેજી વર્જન યોગ્ય ગણાશે.

SEAL

110113

DO NOT WRITE HERE

POLITICAL SCIENCE

Paper – II

1. "The political theorist is essentially concerned with the discussion of what ought to be. His judgements are at bottom value judgements." Who said this ?

- (A) Leo Strauss (B) David Easton
(C) Alfred Cobban (D) Hannah Arendt

2. Match List – I with List – II and select the correct option from the codes given below.

List – I (Advocate)	List – II (Argument)
a. Peter Laslett	i. Revival of Political Theory
b. Alfred Cobban	ii. Decline of Political Theory
c. Neal Riemer	iii. Death of Political Theory
d. Dante Germino	iv. Political Theory in the doghouse

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iv	iii
(B)	iii	ii	iv	i
(C)	i	iii	ii	iv
(D)	ii	iv	i	iii

3. Which of the following is not an essential characteristic of liberal political theory ?

- (A) The State is man-made and necessary
(B) The State is natural and organic
(C) The individual is the bearer of rights
(D) Freedom is the natural condition of man

1. "રાજકીય સિદ્ધાંતકાર શું હોવું જોઈએ તેની ચર્ચા સાથે સંકળાયેલા છે. તેના તારણો મૂળભૂત રીતે મૂલ્ય-લક્ષી તારણો હોય છે" આ વિધાન કોણે કર્યું છે ?

- (A) લીયો સ્ટ્રાઉસ (B) ડેવીડ ઈસ્ટન
(C) આલ્ફ્રેડ કોબાન (D) હાન્ના આરેન્ડ

2. યાદી-I અને યાદી-II ની તુલના કરો. નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો

યાદી – I (પુરસ્કર્તા)	યાદી – II (દલીલ)
a. પીટર લાસલેટ	i. રાજકીય સિદ્ધાંતનું પુરૂથાન
b. આલ્ફ્રેડ કોબાન	ii. રાજકીય સિદ્ધાંતનો ક્ષય
c. નીલ રાઈમર	iii. રાજકીય સિદ્ધાંતની સમાપ્તિ
d. ડાન્ટે જર્મીનો	iv. 'ડોગ હાઉસ'માં રાજકીય સિદ્ધાંત

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iv	iii
(B)	iii	ii	iv	i
(C)	i	iii	ii	iv
(D)	ii	iv	i	iii

3. નીચે પૈકીનું કયું લક્ષણ ઉદારવાદી રાજકીય સિદ્ધાંતનું અનિવાર્ય લક્ષણ નથી ?

- (A) રાજ્ય માનવો દ્વારા બનાવેલું છે અને જરૂરી છે
(B) રાજ્ય પ્રાકૃતિક અને જૈવિક સંઘટનાત્મક છે
(C) વ્યક્તિ અધિકારોનો ધારક છે
(D) સ્વાતંત્ર્ય એ માનવની પ્રાકૃતિક સ્થિતિ છે

4. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Concept of Justice)	List – II (Thinker)
a. Justice as the interest of the strong	i. Robert Nozick
b. Justice as one person, one duty, one class, one work	ii. Aristotle
c. Justice as entitlement to use of personal property as deemed fit	iii. Plato
d. Justice as proportionate equality	iv. Thrasymachas

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	iv	ii
(B)	ii	iv	i	iii
(C)	iv	iii	i	ii
(D)	iv	iii	ii	i

5. Which of the following statements is/are true of positivism ?

- Positivism aims to be value free and ethically neutral.
- Positivism patterns itself on the natural sciences in deciding about the right and wrong of issues.
- Positivism contends that statements are to be empirically tested by observation to assess their truth or falsity.
- Positivism affirms the place of cultural preferences and practices in the determination of the truth.

Select the correct answer :

(A) a, b and c	(B) a and d
(C) a, b and d	(D) only d

4. યાદી-I અને યાદી-II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો

યાદી - I (ન્યાયની સંકલ્પના)	યાદી - II (વિચારક)
a. ન્યાય એટલે સમર્થનું હિત	i. રોબર્ટ નોઝિક
b. ન્યાય એટલે એક વ્યક્તિ, એક ફરજ, એક વર્ગ, એક કામ	ii. એસ્ટોટલ
c. ન્યાય એટલે યોગ્ય લાગે તે રીતે અંગત મિલકતના ઉપયોગ માટેની અધિકારીતા	iii. પ્લેટો
d. ન્યાય એટલે પ્રમાણસરની સમાનતા	iv. થ્રેસીમેકસ

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	iv	ii
(B)	ii	iv	i	iii
(C)	iv	iii	i	ii
(D)	iv	iii	ii	i

5. વસ્તુનિષ્ઠાવાદના સંદર્ભે નીચે પેકીના કયાં વિધાનો / વિધાન સાચાં છે ? નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

- વસ્તુનિષ્ઠાવાદ મૂલ્ય-નિરપેક્ષ અને નીતિશાસ્ત્રની દ્રષ્ટીએ તટસ્થ બનવાનું ધ્યેય રાખે છે.
- મુદાઓમાં સાચુ છે અને ખોટું શું છે તે ગઠકી કરવા માટે વસ્તુનિષ્ઠાવાદ પોતાને પ્રકૃતિક વિજ્ઞાનના મોડેલ પર ઢાળે છે.
- વસ્તુનિષ્ઠાવાદ એવી દલીલ કરે છે કે વિધાનોને ઇન્ફિર્યાનુભવથી કરેલા નિરીક્ષણથી મુલવવા જોઈએ, તેમના સત્ય કે અસ્ત્ય તપાસવા માટે.
- સત્યના નિર્ધારણ માટે વસ્તુનિષ્ઠાવાદ સાંસ્કૃતિક પસંદગીઓ અને વ્યવહારોનું પ્રતિપાદન કરે છે

સાચો જવાબ પસંદ કરો :

(A) a, b અને c	(B) a અને d
(C) a, b અને d	(D) ફક્ત d

6. Who among the following differentiated between being obliged to do something and having an obligation ?

- (A) H.L.A. Hart
- (B) Isaiah Berlin
- (C) John Locke
- (D) David Hume

7. Which of the following is not included by John Rawls in his theory of justice as fairness ?

- (A) Veil of ignorance
- (B) Distinction between ideal and non-ideal theory
- (C) Reflective equilibrium
- (D) Principle of minimum

8. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : According to Karl Marx, capitalism is essentially unjust and exploitative of human labour and therefore beyond correction.

Reason (R) : According to Karl Marx, the exchange and valuation of human labour by artificial capital is legitimate and just.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, (R) is false
- (D) (A) is false, (R) is true

6. નીચે પેકી કોણે કોઈ વાત માટે કર્તવ્ય હોવું અને કર્તવ્યના પાલન માટે ફરજ પાડવી એ બે વચ્ચે ભેદ કર્યો ?

- (A) એચ.એલ.એ. હાર્ટ
- (B) આઈસઈઆ બર્લીન
- (C) જોહન લોક
- (D) ડેવીડ હ્યુમ

7. નીચે પેકીનું શુ જોહન રોલ્સના " ન્યાય એટલે ઔચિત્યપૂર્ણતા " ના સિદ્ધાંતમા સમાવિષ્ટ નથી ?

- (A) અજ્ઞાનનો પડદો
- (B) આદર્શ અને બિન આદર્શ સિદ્ધાંત વચ્ચે તફાવત
- (C) પરાવર્તક સંતુલન
- (D) લઘુતમનો સિદ્ધાંત

8. નીચે બે કથનો આપેલ છે જેમાંથી એક વિધાન (A) અને બીજુ કારણ (R) છે. નીચે આપેલ કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
વિધાન(A): કાર્લ માર્ક્સના મત મુજબ મૂડીવાદ મૂળભૂત રીતે અન્યાયી છે અને માનવશ્રમનું તે શોષણ કરે છે એટલા માટે તેમાં સુધારો લાવી શકાતો નથી.

કારણ(R) : કાર્લ માર્ક્સના મત મુજબ કૃત્રિમ મૂડી દ્વારા કરવામાં આવતો માનવશ્રમનો વિનિમય અને મુદ્યાંકન ન્યાયી અને ઔચિત્યપૂર્ણ છે.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
- (B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે
- (D) (A) ખોટું છે અને (R) સાચું છે

9. Which of the following are a correct representation of the features, of conservative political theory ?
- (A) Human imperfection; contractual state; absolute equality
(B) Human perfection; absolute state; revolutionary change
(C) Human perfection; absolute equality; radical change
(D) Human imperfection; organic society; tradition
10. Which of the following is not a feature of the anthropocentric learning of ecological political theory ?
- (A) Man is positioned at the centre of the conceptualization of all political formulations
(B) The language of nature is understood and recognized
(C) Nature has been transformed completely into natural resource
(D) The value of nature is measured purely in terms of utility
11. Which of the following is an advice given by Machiavelli to the Prince ?
- (A) Total abstention from immoral acts
(B) Excessive generosity
(C) Moderate behaviour
(D) Excessive strictness
12. "The obligation of subjects to the sovereign is understood to last as long, and no longer, than the power lasteth by which he is able to protect them". Who said this ?
- (A) Thomas Hobbes
(B) G.W.F. Hegel
(C) Immanuel Kant
(D) Karl Marx
9. નીચે પૈકી કયાં લક્ષણો રૂઢિચુસ્ત રાજકીય સિદ્ધાંતનું સાચું પ્રતિનિધીત્વ કરે છે ?
- (A) માનવીય અપૂર્ણતા ; કરાર આધારિત રાજ્ય; સંપૂર્ણ સમાનતા
(B) માનવીય પૂર્ણતા, અમર્યાદ રાજ્ય; ક્રાંતિકારી પરિવર્તન
(C) મનવીય પૂર્ણતા; સંપૂર્ણ સમાનતા; તળગામી પરિવર્તન
(D) મનવીય અપૂર્ણતા; જૈવિક સંઘટનાત્મક સમાજ; પ્રણાલિકા
10. નીચે પૈકીનું કયું એન્થ્રોપોસેનિક દ્વારા દોરવાયેલા ઇકોલોજીકલ રાજકીય સિદ્ધાંતનું લક્ષણ નથી ?
- (A) તમામ રાજકીય સુત્રીકરણોની વિભાવનાના કેન્દ્રમાં માનવ છે
(B) પ્રકૃતિની ભાષા સમજાય છે અને તેને માન્યતા મળેલ છે
(C) પ્રકૃતિનું પૂર્ણ રૂપે પ્રાકૃતિક સંપદામાં રૂપાંતરણ થયેલ છે
(D) પ્રકૃતિનું મૂલ્ય માત્ર તેની ઉપયોગિતાના સંદર્ભે આંકવામાં આવે છે
11. નીચેની પૈકી કઈ સલાહ મેકીયાવેલી દ્વારા રાજવીને આપવામાં આવેલ ?
- (A) અનેતિક કર્મોથી સંપૂર્ણપણે દૂર રહેવું
(B) અતિશય ઉદારતા
(C) મવાજ વર્તણૂક
(D) અતિશય કડકાઈ
12. "પ્રજાનુ સર્વાભોમ પ્રત્યેનુ કર્તવ્ય ત્યાં સુધી હોય છે, અને તેની બાદ નથી હોતું, જ્યાં સુધી તેની સત્તા દ્વારા તે તેમને રક્ષણ આપી શકે છે" આ વિધાન કોણે કરેલ છે ?
- (A) થોમસ હોબ્સ
(B) જી.ડબલ્યુ.એફ. હેગેલ
(C) ઇમેન્યુઅલ કાન્ટ
(D) કાર્લ માર્ક્સ

13. According to Rousseau, freedom is a reality when

- (A) People are represented by educated and politically aware men
- (B) People directly and actually take part in the process of law-making
- (C) People obey a sovereign leader committed to the development of society
- (D) People have free and fair democratic elections and audit

14. Below are two statements, one statement is labelled as Assertion (A) and the other statement is labelled as Reason (R). Select the correct answer from the choices given below.

Assertion (A) : In Rawls' theory of justice, the right is prior to the good.

Reason (R) : According to Rawls, the loss of freedom for some is made just by the greater good shared by all.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, (R) is false
- (D) (A) is false, (R) is true

15. "Violence can destroy power; it is utterly incapable of creating it." Who said this ?

- (A) Frantz Fanon
- (B) Antonio Gramsci
- (C) Mao Zedong
- (D) Hannah Arendt

13. રૂસોના મત પ્રમાણે સ્વતંત્રતા ત્યારે વાસ્તવિકતા બને છે જ્યારે

- (A) લોકોનું પ્રતિનિધિત્વ શિક્ષિત અને રાજકીય રીતે જાગૃત લોકો દ્વારા થતું હોય છે
- (B) લોકો ખરેખર અને સીધી રીતે કાયદાના ઘડતરની પ્રક્રિયામાં ભાગ લે છે
- (C) લોકોએ સાર્વભૌમ નેતાને અનુસરે છે જે સમાજના વિકાસ માટે પ્રતિબદ્ધ હોય છે
- (D) લોકોને મુક્ત અને ન્યાયી ચુંટણી તથા ઓડીટ પ્રાપ્ત થાય છે

14. નીચે બે કથનો આપેલ છે, જેમાંથી એક વિધાન (A) અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલ કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : રોલ્સના ન્યાય સિદ્ધાંતમાં અધિકાર શુભથી પહેલાં આવે છે.

કારણ (R) : રોલ્સના મત મુજબ, કેટલાક લોકોની સ્વતંત્રતાનો પરાભવ સર્વેના વ્યાપક શુભને કારણે વ્યાજબી ઠરે છે.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
- (B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
- (C) (A) સાચું છે અને (R) ખોટું છે
- (D) (A) ખોટું છે અને (R) સાચું છે

15. "હિંસા સત્તાનો વિનાશ કરે છે. એ એનું સર્જન કરવા મળે સંપૂર્ણ રીતે અસમર્થ છે." આ વિધાન કોણે કર્યું છે ?

- (A) ફ્રાંઝ ફેનન
- (B) એન્ટોનિયો ગ્રામસ્કી
- (C) માઓ ઝેડોંગ
- (D) હાના આરેન્ડ

16. Which of the following is not among the ideas advocated by John Locke ?

- (A) Limited sovereign State
- (B) Guarantee of natural rights of life, liberty and labour
- (C) Obligation to obey government based on freedom and consent
- (D) Equal and equitable distribution of property

17. Match List – I with List – II and select the correct option from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Book)
a. Jacques Derrida	i. <u>The Postmodern Condition</u>
b. Judith Butler	ii. <u>The History of Sexuality</u>
c. Jean-Francois Lyotard	iii. <u>Giving an Account of Oneself</u>
d. Michel Foucault	iv. <u>Of Grammatology</u>

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	iv	iii	ii	i
(C)	iv	iii	i	ii
(D)	i	iv	iii	ii

18. "A person may cause evil to others not only by his actions but by his inaction and in either case he is justly accountable to them for the injury." Who said this ?

- (A) Jeremy Bentham
- (B) J.S. Mill
- (C) Karl Marx
- (D) Antonio Gramsci

16. નીચે પેકીના કયા વિચારનું પ્રતિપાદન જોહન લોકે નથી કર્યું ?

- (A) મર્યાદિત સાર્વભૌમ રાજ્ય
- (B) જીવવાના, સ્વાતંત્ર્યના અને શ્રમના પ્રાકૃતિક અધિકારની બાહેધરી
- (C) સ્વાતંત્ર્ય અને સંમતિ પર આધારિત સરકારને અનુસરવાનું કર્તવ્ય
- (D) સંપત્તિની સમાન અને સમોચિત વહેંચણી

17. યાદી- I અને યાદી- II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો

યાદી-I (લેખક)	યાદી-II (પુસ્તક)
a. જેકવીયસ ડેરીડા	i. ઘી પોસ્ટ મોડર્ન કંડીશન
b. જ્યુડીથ બટલર	ii. ઘી હીસ્ટ્રી ઓફ સેક્સ્યુઆલીટી
c. જયાં-ફ્રાંકોઈસ લિયોટાર્ડ	iii. ગીવીંગ એન એકાઉન્ટ ઓફ વનસેલ્ફ
d. મીશેલ ફુકો	iv. ઓફ ગ્રામેટોલોજી

કોડસ :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	iv	iii	ii	i
(C)	iv	iii	i	ii
(D)	i	iv	iii	ii

18. "વ્યક્તિ માત્ર પોતાના કર્મો દ્વારા જ નહીં પરંતુ કર્મ ન કરીને પણ અન્યોનું અશુભ કરી શકે છે. અને આ બંને વાતમાં એ અન્યને કરેલા નુકશાન બદલ ન્યાયપૂર્ણ રીતે જવાબદાર છે" એ વિધાન કોણે કર્યું ?

- (A) જેરીમી બેનથમ
- (B) જે.એસ. મીલ
- (C) કાર્લ માર્ક્સ
- (D) અન્ટોનીયો ગ્રામસ્કી

19. Which of the following is not a concern of Frantz Fanon's political theory ?

- (A) To justify the contribution of colonialism as a vehicle for progress in Africa
- (B) To craft the moral core of decolonization theory as a commitment to individual human dignity
- (C) To articulate a radical anti-racist humanism
- (D) To critique Europe's pretensions to being a universal standard of culture and civilization

20. Which of the following thinkers rejected the Marxist understanding of scientific determinism by employing the theory of hegemony ?

- (A) Vladimir Lenin
- (B) Louis Althusser
- (C) Antonio Gramsci
- (D) Simone de Beauvoir

21. Which of the following is not a purpose of Dandaniti, according to Kautilya ?

- (A) Acquisition of the acquired
- (B) Acquisition of the unacquired
- (C) Preservation of the acquired
- (D) Augmentation of the preserved

22. Who among the following identifies nationalism in terms of allegiance to the land as Pitrubhu and Punyabhu ?

- (A) Aurobindo Ghosh
- (B) V.D. Savarkar
- (C) Rabindranath Tagore
- (D) M.N. Roy

19. નીચે પૈકીનું શું ફ્રાન્ઝ ફેનનના રાજકીય સિદ્ધાંત સાથે નિસ્બત નથી ધરાવતું ?

- (A) આફ્રિકા પ્રગતિ વાહન તરીકે સંસ્થાનવાદના યોગદાનને વાજબી ઠરાવવું
- (B) વેચકિતક માનવીય ગૌરવ પ્રત્યેની નિષ્ઠા રૂપ સંસ્થાનવાદ વિહીનતાના સિદ્ધાંતના નૈતિક હાર્દની રચના કરવી
- (C) બુનિયાદી વંશવાદ વિરોધી માનવવાદને વાંચા આપવી
- (D) સંસ્કૃતિ અને સભ્યતાના સાર્વત્રિક માપદંડ હોવાના યુરોપના દંભી દાવાઓની ટીકા કરવી

20. નીચે પૈકીના કયા વિચારકે હેજેમની નો સિદ્ધાંત આપી માર્ક્સવાદી વૈજ્ઞાનિક નિયતત્વવાદને નકાર્યો ?

- (A) વ્લાદીમીર લેનીન
- (B) લૂઈ આલ્થુસર
- (C) એન્ટોનિયા ગ્રામસ્કી
- (D) સિમો ડી બુવા

21. કૌટિલ્યના મત મુજબ નીચે પૈકીનો કયો દંડનીતીનો ઉદ્દેશ નથી ?

- (A) સંપાદિતનું સંપાદન
- (B) અસંપાદિતનું સંપાદન
- (C) સંપાદિતની સાચવણી
- (D) સચવાયલાની વૃદ્ધિ

22. નીચે પૈકીનું કોણ રાષ્ટ્રવાદનું વિસ્તેષણ પિતૃભુ અને પૂણ્યભૂના સંદર્ભે ભુમિ પ્રત્યેની નિષ્ઠા રૂપે કરે છે ?

- (A) અરવિંદો ઘોષ
- (B) વી.ડી. સાવરકર
- (C) રવીન્દ્રનાથ ટાગોર
- (D) એમ. એન. રોય

23. "Indeed, in view of its function, religion stands in greater need of a rational foundation of its ultimate principles than even the dogmas of science". Who said this ?

- (A) Jawaharlal Nehru
- (B) B.R. Ambedkar
- (C) Muhammad Iqbal
- (D) Ram Manohar Lohia

24. Which of the following pairs of books and authors is an incorrect match ?

- (A) Sudipta Kaviraj – The Unhappy Consciousness
- (B) Atul Kohli – The Burden of Democracy
- (C) Sunil Khilnani – The Idea of India
- (D) Partha Chatterjee – I am the People

25. Which of the following books is/are authored by B.R. Ambedkar ?

- a. Gulamgiri
- b. Why I am a Dalit
- c. The Untouchables : Who were they and why they become untouchable
- d. Pakistan or the Partition of India

Select the correct answer from the choices given below.

- (A) a, b and c
- (B) b and c
- (C) Only c
- (D) c and d

23. "तेना कार्याना संदर्भे, अंतिम सिध्दांतोमां, धर्मोने भरोपर पिज्ञानना सिध्दांतोमां जरु होय तेथी पला वधारे विवेकपूर्ण बुनियादनी आवश्यकता छे" आ पिधान कोछे कर्यु ?

- (A) जवाहरलाल नहेरु
- (B) बी.आर. आंबेडकर
- (C) मोहम्मद इकबाल
- (D) राम मनोहर लोहिया

24. नीचेना पैकी लेखक अने पुस्तकनां कयां जोडका जोटी रीते जोडवामां आव्यां छे ?

- (A) सुदीप्त कविराज – ध अनहेपी कोन्सीयसनेस
- (B) अतुल कोहली – धी बर्दन ओइ डेमोकसी
- (C) सुनिल खिलनानी – ध आइडया ओइ इन्डीया
- (D) पार्था चेटर्ज – आइ अम ध पीपल

25. नीचेना पैकी कयां पुस्तक /पुस्तको बी.आर. आंबेडकर द्वारा लखेल /लखायेलां छे? नीचे आपेला विकल्पमांथी साचो जवाब पसंद करे.

- a. गुलामगिरी
- b. वाय आइ अम अे दलीत
- c. धी अनटचेबलस : हु आर धे अेन्ड वाय धे बीकेम अनटचेबलस
- d. पाकीस्तान ओर धी पार्टीशन ओइ इन्डीया

- (A) a, b अने c
- (B) b अने c
- (C) मात्र c
- (D) c अने d

26. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Book)
a. Aurobindo Ghosh	i. <u>Savitri : A Legend and a Symbol</u>
b. Rammohan Roy	ii. <u>Tuhfat-ul Muwahhiddin</u>
c. Abul Kalam Azad	iii. <u>India Wins Freedom</u>
d. Sarojini Naidu	iv. <u>The Golden Threshold</u>

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	iv	iii	ii	i
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	iii	iv	ii	i

27. Which of the following Indian political thinkers held the view that a crisis of the world capitalist structure should be expected from the side of the colonies, not from the metropolitan centres ?

- (A) Ram Manohar Lohia
- (B) Jay Prakash Narayan
- (C) M.G. Ranade
- (D) M.N. Roy

26. યાદી- I અને યાદી- II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો

યાદી-I (લેખક)	યાદી-II (પુસ્તક)
a. અરવિંદો ઘોષ	i. સાવિત્રી : અ લેજેન્ડ એન્ડ એ સિમ્બલ
b. મ મોહનરાય	ii. તુહફલ - ઉલ મુવાહુદ્દીન
c. અબુલ કલામ આઝાદ	iii. ઇન્ડીયા વીન્સ ફ્રીડમ
d. સરોજીની નાયડુ	iv. ધી ગોલ્ડન થ્રેસોલ્ડ

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	iv	iii	ii	i
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	iii	iv	ii	i

27. નીચેના પૈકી કયા ભારતીય રાજકીય વિચારકે એવો મત રાખ્યો કે વૈશ્વિક મૂડીવાદી સંરચનાની કટોકટીની અપેક્ષા સંસ્થાનો પાસેથી રાખવી જોઈએ, નહિં કે મેટ્રોપોલિટન કેન્દ્રો પાસેથી

- (A) રામમનોહર લોહિયા
- (B) જયપ્રકાશ નારાયણ
- (C) એમ.જી. રાનડે
- (D) એમ.એન. રોય

28. "It is better to be violent, if there is violence in our hearts, than to put on the cloak of non-violence to cover impotence." Who said this ?

- (A) Bal Gangadhar Tilak
- (B) Vivekananda
- (C) M.K. Gandhi
- (D) Jay Prakash Narayan

29. Who is the author of the book The Artic Home in the Vedas ?

- (A) Pandita Ramabai
- (B) Bal Gangadhar Tilak
- (C) Aurobindo Ghosh
- (D) Rabindranath Tagore

30. Which of the following is not a principle advocated by Nehru's political thought ?

- (A) Wall of separation between religion and State
- (B) Fabian socialism
- (C) Democratic collectivism
- (D) Non-alignment in international issues

31. Which among the following approaches basically involves studying of production and trade and their relations with law, customs and government as well as with the distribution of national income ?

- (A) Political sociology approach
- (B) Political economy approach
- (C) New institutional approach
- (D) Post behaviouralism

28. "પોતાની નપુશંકતાને છુપાવવા માટે અહીંસાનો આંચળો ઓઢવા કરતાં હૃદયમાં જો હિંસા ભરેલી હોય તો હિંસક બનવું વધારે સારૂ છે." આ વિધાન કોણે કર્યું ?

- (A) બાળગંગાધર તિલક
- (B) વિવેકાનંદ
- (C) એમ.કે. ગાંધી
- (D) જય પ્રકાશ નારાયણ

29. "ઘ આર્ટીક હોમ ઇન ઘી વેદાસ" એ પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?

- (A) પંડિતા રામાબાઈ
- (B) બાળગંગાધર તિલક
- (C) અરવિંદો ઘોષ
- (D) રવીન્દ્રનાથ ટાગોર

30. નીચેના પૈકી કયું નહેરૂના રાજકીય વિચારમા પ્રતિપાદિત નથી થતું?

- (A) રાજ્ય અને ધર્મને જુદા કરતી દીવાલ
- (B) ફેબીયન સમાજવાદ
- (C) લોકશાહી સમૂહવાદ
- (D) આંતરરાષ્ટ્રીય મુદ્દાઓમાં બિન-જોડાણવાદ

31. નીચેના પૈકીનો કયો અભિગમ મૂળભૂત રીતે ઉત્પાદન અને વ્યપાર અને તેમના કાયદા પ્રણાલીઓ અને સરકાર તથા રાષ્ટ્રીય આવકની વહેંચણી સાથેના સંબંધોનો અભ્યાસ કરે છે ?

- (A) રાજકીય સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમ
- (B) રાજકીય અર્થતંત્રીય અભિગમ
- (C) નૂતન સંસ્થાકીય અભિગમ
- (D) અનુવર્તનવાદ

32. Arrange the books given below chronologically (in the order of their first publication). Select the correct answer from the codes given below.

- i. The Age of Nationalism by Hans Kohn.
- ii. Comparative Politics: A Developmental Approach by G. Almond and B. Powell.
- iii. A Framework for Political Analysis by David Easton.
- iv. Theories of Development: Capitalism, Colonialism and Dependency by Jorge Larraín.

Codes :

- (A) i, ii, iii, iv
- (B) ii, iii, i, iv
- (C) iii, ii, i, iv
- (D) iii, i, ii, iv

33. What according to Gabriel Almond is one of the input functions of a political system ?

- (A) Interest Articulation
- (B) Rule Making
- (C) Rule Application
- (D) Rule Adjudication

34. Arrange the following concepts chronologically in their order of emergence. Select the correct answer from the codes given below.

- a. Feedback loop
- b. Democratic centralism
- c. Rule of law
- d. Due process of law

Codes :

- (A) a, b, c, d
- (B) b, c, a, d
- (C) c, d, b, a
- (D) d, c, b, a

32. નીચેના દર્શાવેલા પુસ્તકોને તેમના પ્રથમ પ્રકાશનના સમય પ્રમાણે ક્રમિક રીતે ગોઠવો. નીચે આપેલા કોડ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

- i. ધી એજ ઓફ નેશનાલીઝમ - હાન્સ કોહન
- ii. કમ્પેરેટીવ પોલીટીક્સ - અ ડેવલપમેન્ટલ એપ્રોચ : જી.આલ્મંડ અને બી.પોવેલ
- iii. એ ફ્રેમવર્ક ફોર પોલિટીકલ એનાલીસીસ - ડેવીડ ઈસ્ટન
- iv. થીયરીસ ઓફ ડેવલપમેન્ટ - કેપિટાલીઝમ, કોલોનિયાલીઝમ એન્ડ ડીપેન્ડન્સી - જોર્જ લારાઈન

કોડસ :

- (A) i, ii, iii, iv
- (B) ii, iii, i, iv
- (C) iii, ii, i, iv
- (D) iii, i, ii, iv

33. ગેબ્રીયલ આલમન્ડના મત મુજબ કયું એ રાજકીય પ્રણાલીનું એક અંતર્ગામી લક્ષ છે ?

- (A) હિતોનું ઉચ્ચારણ
- (B) નિયમોનું ધડતર
- (C) નિયમોનું અમલીકરણ
- (D) નિયમો વિષે ન્યાયિક નિર્ણય કરવો

34. નીચેના દર્શાવેલી વિભાવનાઓને તેમના ઉદભવના સંદર્ભે ક્રમિક રીતે ગોઠવો. નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો

- a. પ્રતિભાવ ચક્ર
- b. લોકશાહી કેન્દ્રીકરણ
- c. કાયદાનું શાસન
- d. કાયદાની ઉચિત પ્રક્રિયા

કોડ્સ :

- (A) a, b, c, d
- (B) b, c, a, d
- (C) c, d, b, a
- (D) d, c, b, a

35. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Theory/Approach)	List – II (Scholar)
a. Input-output Analysis	i. Robert Michels
b. Circulation of Elites	ii. David Easton
c. Iron law of Oligarchy	iii. Gabriel Almond
d. Structural-Functional Approach	iv. Vilfred Pareto

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	ii	iv	i	iii
(C)	iv	iii	ii	i
(D)	ii	i	iv	iii

36. C. Wright Mill's book 'The Power Elite' is a study of the politics of the fifties in which country ?

- (A) China
- (B) United States of America
- (C) U.S.S.R.
- (D) U.K.

37. The German term 'Herrenvolk' was used in the 19th century to justify

- (A) Racism
- (B) Democracy
- (C) Colonialism
- (D) Military dictatorship

35. યાદી-I અને યાદી-II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો

યાદી – I (સિદ્ધાંત/અભિગમ)	યાદી – II (વિદ્વાન)
a. નિક્ષેપ-બહીર્ક્ષેપ સિદ્ધાંત	i. રોબર્ટ મીશેલ્સ
b. અગ્રીમવર્ગનું અભિસરણ	ii. ડેવિડ ઇસ્ટન
c. અલ્પસંખ્યક સત્તાનો લોખંડી કાયદો	iii. ગેબ્રીયલ આલ્મોન્ડ
d. તંત્ર કાર્યાનુસારી અભિગમ	iv. વિલ્ફ્રેડ પારીટો

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	ii	iv	i	iii
(C)	iv	iii	ii	i
(D)	ii	i	iv	iii

36. સી. રાઇટ મિલ્સનું પુસ્તક 'ધી પાવર એલીટ' ૧૯૫૦ના દાયકાના ક્યા દેશના રાજકારણનો અભ્યાસ કરે છે ?

- (A) ચીન
- (B) યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરીકા
- (C) યુ.એસ.એસ.આર.
- (D) યુ.કે.

37. 19 મી સદી માં જર્મન શબ્દ "હેરેનવોલ્ક" નો ઉપયોગ કઈ વાતને વ્યાજબી ઠેરવવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો ?

- (A) વંશવાદ
- (B) લોકશાહી
- (C) સંસ્થાનવાદ
- (D) લશ્કરી સરમુખ્તચારશાહી

38. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : According to Benedict Anderson, nationalism emerged in Europe with the start of Industrial Revolution.

Reason (R) : Industrial Revolution led to the increase of GDP in Europe.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

39. Which term did Harold Lasswell use to describe a state dominated by military-industrial complex ?

- (A) Martial state
- (B) Military state
- (C) Hard state
- (D) Garrison state

40. Who among the following scholars added a category of 'semi-periphery' while categorising the countries of the world ?

- (A) Andre Gunder Frank
- (B) Samir Amin
- (C) Immanuel Wallerstein
- (D) Celso Furtado

38. નીચે બે કથનો આપેલ છે જેમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલ કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : બેનીડીક્ટ એન્ડરસનના મત અનુસાર ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની શરૂઆત સાથે યુરોપમાં રાષ્ટ્રવાદનો ઉદય થયો.

કારણ (R) : ઔદ્યોગિક ક્રાંતિને લીધે યુરોપમાં જી.ડી.પી. માં વૃદ્ધિ થઈ.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
- (B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે
- (D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

39. હારોલ્ડ લાસવેલે નીચેના પૈકી કઈ સંજ્ઞાઓનો લશ્કરી - ઔદ્યોગિક સંકુલ દ્વારા પ્રભાવિત રાજ્યોને વર્ણવવા માટે ઉપયોગ કર્યો ?

- (A) માર્શલ સ્ટેટ
- (B) મીલીટરી સ્ટેટ
- (C) હાર્ડ સ્ટેટ
- (D) ગોરીસન સ્ટેટ

40. નીચેના પૈકી કયા વિદ્વાને વિશ્વના દેશોને ત્રણીબંધ કરતા 'સેમી પેરીફરી' ની ત્રણીનો ઉમેરો કર્યો ?

- (A) આંદ્રે ગુદર ફ્રાંક
- (B) સમીર અમીન
- (C) ઈમેન્યુઅલ વોલરસ્ટીન
- (D) સેલ્સો ફુર્ટેડો

41. The former Secretary-General of the UN Mr. Kofi Annan propounded the idea of Humanitarian Intervention. What did he imply by that ?

- (A) Intervention in a State to prevent violation of human rights in that State
- (B) Use of force by one State against another during a natural disaster
- (C) Intervention by one State to prevent infiltration from another State
- (D) Aid given to a State during a natural disaster

42. Who is the author of the book Globalization and its Discontents ?

- (A) Joseph Stiglitz
- (B) David Held
- (C) Samir Amin
- (D) Walter Mignolo

43. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : European Union is described as “post-Westphalian”.

Reason (R) : Maastricht Treaty (1992) created an entity called the European Union, to which its member-states have partly transferred their powers.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, (R) is false
- (D) (A) is false, (R) is true

41. સંયુક્ત રાષ્ટ્રના ભૂતપૂર્વ મહાસચિવ શ્રી કોફી અન્નાન દ્વારા માનવતાવાદી હસ્તાક્ષેપના વિચારને પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યો હતો. આ વિચાર પાછળનો એમનો આશય કયો હતો ?

- (A) રાજ્યના હસ્તાક્ષેપ દ્વારા એક રાજ્યમાં માનવ અધિકારોનું ઉલ્લંઘન અટકાવવું
- (B) કુદરતી આપત્તિ દરમિયાન એક રાજ્ય સામે બીજા રાજ્ય દ્વારા બળનો ઉપયોગ કરવો
- (C) બીજા રાજ્યમાંથી ધૂસણખોરી અટકાવવા માટે એક રાજ્ય દ્વારા હસ્તાક્ષેપ થવો
- (D) કુદરતી આપત્તિ દરમિયાન રાજ્યને સહાય આપવી

42. “ગ્લોબલાઇઝેશન એન્ડ ઇટ્સ ડીસકન્ટેન્ટ્સ” એ પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?

- (A) જોસેફ સ્ટીગલીટ્સ
- (B) ડેવીડ હેલ્ડ
- (C) સમીર અમીન
- (D) વોલ્ટર મિગનોલો

43. નીચે બે કથનો આપેલ છે જેમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલ કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : યુરોપીય “સંઘને અનુ વેસ્ટફાલીયન” તરીકે વર્ણવવામાં આવે છે.

કારણ (R) : માસ્ટ્રીક્ટ સંધિ (૧૯૯૨) એ સંસ્થાનું નિર્માણ કર્યું છે. જેને યુરોપીય સંઘ કહેવામાં આવે છે કે જેને એના સભ્ય રાજ્યોએ તેઓની આશિક સાર્વભોમ સત્તા હસ્તાંતરિત કરી છે

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
- (B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે
- (D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

44. Which of the following statements is true ?
- (A) Realist theory of international relations gives importance to the role of international organisations.
 - (B) Theory of complex interdependence is derived from the experience of the European Community.
 - (C) Liberal approach to international relations promotes the theory of balance of power.
 - (D) Neo-liberal institutionalism brings out the futility of institutions in international relations.
45. What is the International Solar Alliance ?
- (A) It is an alliance made by the G-7 countries to collectively provide solar energy to the developing countries
 - (B) It is an alliance made by the G20 countries to promote efficient consumption of solar energy
 - (C) It is an alliance made by the tropical countries to promote efficient consumption of solar energy
 - (D) It is an alliance made by the small island countries to collectively subsidise the use of solar energy
46. Which of the following statements is true ?
- (A) The number of inter-state wars has increased substantially after the end of the cold war.
 - (B) Limited war is a war that ends in just a few days.
 - (C) Separatist conflict strengthens the territorial integrity of an affected State.
 - (D) Insurgency is a form of intra-state war.

44. નીચનામાંથી કયુ કથન સાચુ છે ?
- (A) આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોનો વાસ્તવવાદી સિદ્ધાંત આંતરરાષ્ટ્રીય સંગઠનોની ભૂમિકાને મહત્વ આપે છે.
 - (B) પુરોપચિન સમુદાયના અનુભવ પરથી જટિલ પરસ્પર નિર્ભરતાનો સિદ્ધાંત પ્રાપ્ત થયો છે.
 - (C) આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોનો ઉદારવાદી અભિગમ સત્તાની સમતૂલના સિદ્ધાંતને પ્રોત્સાહન આપે છે.
 - (D) નવઉદાર સંસ્થાવાદ આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોમાં સંસ્થાઓની નીરર્થકતા બહાર લાવે છે.
45. આંતરરાષ્ટ્રીય સૌર જોડાણ શું છે ?
- (A) પિકાસશીલ દેશને સંયુક્ત રીતે સૌર ઉર્જા પૂરી પાડવા માટે ૭-૭ દેશો દ્વારા કરવામાં આવેલું જોડાણ છે.
 - (B) સૌર ઉર્જાના કાર્યક્ષમ ઉપયોગને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે ૭-૨૦ દેશો દ્વારા કરવામાં આવેલું જોડાણ છે.
 - (C) સૌર ઉર્જાના કાર્યક્ષમ ઉપયોગને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે ઉષ્ણકટીબંધ દેશો દ્વારા કરવામાં આવેલું જોડાણ છે.
 - (D) સૌર ઉર્જાના ઉપયોગને સંયુક્ત રીતે સબસીડાઈઝ કરવા માટે નાના દ્વીપ દેશો કરવામાં આવેલું જોડાણ છે.
46. નીચનામાંથી કયું કથન સાચું છે ?
- (A) શીત યુદ્ધ સમાપ્તિ બાદ આંતર રાજ્ય યુદ્ધની સંખ્યામાં નોંધપાત્ર રીતે વધારો થયો છે.
 - (B) મર્યાદિત યુદ્ધ એ એવું યુદ્ધ છે જે માત્ર થોડા દિવસોમાં પૂરું થઈ જાય છે.
 - (C) અલગતાવાદી સંઘર્ષ અસરગ્રસ્ત રાજ્યોની પ્રાદેશીક અખંડિતતાને મુજબૂત કરે છે.
 - (D) બળવાખોરી એ રાજ્યના આંતરીક યુદ્ધનું એક સ્વરૂપ છે.

47. Match the List – I with List – II and select the correct options from the codes given below.

List – I
(Theoretical Approach)

List – II
(Views on Globalisation)

a. Neo-Liberal approach	i. It accentuates the difference between the core and the periphery.
b. Neo-Marxist approach	ii. It is good only if it promotes national interest
c. Realist approach	iii. It results in ecological destruction
d. Environmentalist approach	iv. It is inevitable, irreversible and desirable

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	ii	iv	i	iii
(C)	iv	i	ii	iii
(D)	i	iv	iii	ii

48. Which of the following statements is true ?

- (A) Immanuel Wallerstein propounded the Liberal Theory of International Relations
- (B) Hans Morgenthau propounded the principles of modern realism
- (C) Antonio Gramsci introduced the ideas of the core and the periphery
- (D) Woodrow Wilson propounded the theory of balance of power

47. યાદી- I અને યાદી- II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો

યાદી – I
(સૈદ્ધાંતિક અભિગમ)

યાદી – II
(વૈશ્વિકીકરણ વિશે વિચારો)

a. નવઉદારવાદી અભિગમ	i. એ કોર અને પેરિફરી વચ્ચેનો ભેદ વધારે છે
b. નવ-માર્ક્સવાદી અભિગમ	ii. એ ત્યારેજ સારું છે જ્યારે એ રાષ્ટ્રીય હિતને પ્રોત્સાહિત કરે છે
c. વાસ્તવવાદી અભિગમ	iii. એ પર્યાવરણીય જન્ય વિનાશ માં પરિણમે છે
d. પર્યાવરણવાદી અભિગમ	iv. એ અનિવાર્ય, બદલી ન શકાય એવું અને ઈચ્છનીય છે

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	ii	iv	i	iii
(C)	iv	i	ii	iii
(D)	i	iv	iii	ii

48. નીચેનામાંથી કયું કથન સાચું છે ?

- (A) ઇમેન્યુઅલ વાલરસ્ટીને આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોના ઉદારવાદી સિદ્ધાંતનું પ્રતિપાદિત કર્યું હતું
- (B) હાન્સ મોર્ગેનથાઉએ આધુનિક વાસ્તવવાદના સિદ્ધાંતને પ્રતિપાદિત કર્યું હતું
- (C) એન્ટોનિયો ગ્રામસ્કીએ કેન્દ્ર અને પરિધીય વિચારને દાખલ કર્યું હતું
- (D) વુડ્રો વિલ્સને સત્તાની સંતુલના સિદ્ધાંતને પ્રતિપાદિત કર્યું હતું

49. Three principles governing the negotiations of the GATT continue to be the principles governing the negotiations of the WTO too. Which are they ?

- (A) Decisions by simple majority, acceptance or rejection of the entire agreement, introducing agenda for negotiation every year
- (B) Decisions by consensus, acceptance or rejection of parts of the agreement in sequence, completing agenda of the previous round before moving to the next round
- (C) Decisions by simple majority, acceptance or rejection of parts of the agreement in sequence, introducing agenda for negotiation every year
- (D) Decisions by consensus, acceptance or rejection of the entire agreement, completing agenda of the previous round before moving to the next round

50. Which of the following statements is true ?

- (A) Habermas authored the book "Imperialism – The Highest Stage of Capitalism"
- (B) Kenneth Waltz authored the book "Politics Among Nations"
- (C) Robert Keohane authored the book "Neorealism and its Critiques"
- (D) John Mearshimer authored the two-volume work "The Modern World System"

49. ગેટ વાટાઘાટો સંચલિત કરતા ત્રણ સિદ્ધાંતો વર્લ્ડ ટ્રેડ ઓર્ગેનાઇઝેશનની વાટાઘાટોને પણ સંચાલીત કરે છે. આ સિદ્ધાંતો કયા છે ?

- (A) સાદી બહુમતી દ્વારા નિર્ણય, સમગ્ર કરારની સ્વીકૃતિ અથવા અસ્વીકૃતિ, દર વર્ષે વાટાઘાટ માટેની કાર્યસૂચિ દાખલ કરવી
- (B) સર્વસંમતિથી નિર્ણય, ક્રમબદ્ધ રીતે કરારના ભાગોની સ્વીકૃતિ અથવા અસ્વીકૃતિ, બીજા રાઉન્ડમાં જતા પહેલાં અગાઉના રાઉન્ડની કાર્યસૂચિને પૂર્ણ કરવી
- (C) સાદી બહુમતી દ્વારા નિર્ણય, ક્રમબદ્ધ રીતે કરારના ભાગોની સ્વીકૃતિ અથવા અસ્વીકૃતિ, દર વર્ષે વાટાઘાટ માટેની કાર્યસૂચિ દાખલ કરવી
- (D) સર્વસંમતિની નિર્ણય, સમગ્ર કરારની સ્વીકૃતિ અથવા અસ્વીકૃતિ, બીજા રાઉન્ડમાં જતા પહેલા અગાઉના રાઉન્ડની કાર્યસૂચિને પૂર્ણ કરવી.

50. નીચેના માંથી કયુ કથન સાચું છે ?

- (A) હાબરમાસ "ઇમ્પીરલીઝમ ધ હાઇએસ્ટ સ્ટેજ ઓફ કેપીટાલીઝમ" પુસ્તક ના લેખક છે
- (B) કેનેથ વોલ્ટઝ "પોલીટીક્સ એમોંગ નેશન્સ" પુસ્તક ના લેખક છે
- (C) રોબર્ટ કેઓહાન "નીઓરીઆલીઝમ એન્ડ ઇટ્ઝ ક્રીટીક્સ" પુસ્તક ના લખેલ છે
- (D) જહોન મીરશાઇમર બે ભાગમાં લખાયેલ પુસ્તક "ધ મોડર્ન વર્લ્ડ સીસ્ટમ" ના લેખક છે

51. India participated in which of the following UN Peace Keeping missions ?

- (A) Yugoslavia
- (B) Congo
- (C) Palestine
- (D) Cambodia

52. With which of the following countries does India have the "Two-Plus-Two" dialogue (dialogue of the Foreign and Defence Ministers) ?

- (A) Brazil
- (B) US
- (C) South Africa
- (D) Germany

53. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : India has accepted the Tibetan refugees.

Reason (R) : India is not a signatory to the 1951 UN Refugee Convention, nor to its 1967 Protocol.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, (R) is false
- (D) (A) is false, (R) is true

51. ભારતે સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના ના કયા પીસકીપીંગ મિશનમાં ભાગ લીધો હતો ?

- (A) યુગોસ્લાવિયા
- (B) કોંગો
- (C) પેલેસ્ટાઈન
- (D) કંબોડિયા

52. નીચેનામાંથી કયા દેશ સાથે ભારતને "ટુ પ્લસ ટુ" સંવાદ છે (વિદેશ અને સંરક્ષણ પ્રધાનો નો સંવાદ)?

- (A) બ્રાઝિલ
- (B) યુ.એસ.
- (C) દક્ષિણ આફ્રિકા
- (D) જર્મની

53. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો. વિધાન (A) : તિબેટન શરણાર્થીઓને ભારતે સ્વીકાર્યા છે.

કારણ (R) : ભારતે ૧૯૫૧ ના સંયુક્ત રાષ્ટ્ર શરણાર્થી કરાર તેમજ એના ૧૯૬૭ ના પ્રોટોકોલ આ બંને ઉપર સહી કરી નથી.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બન્ને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
- (B) (A) અને (R) બન્ને સાચાં છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે
- (D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

54. Which of the following is prescribed by the Article 51 of the Indian Constitution as the guiding principle of Indian Foreign Policy ?

- (A) Respect for territorial integrity of all nations
- (B) Promotion and maintenance of international peace and security
- (C) Promotion of disarmament and rejection of arms race
- (D) Non-interference in internal affairs of other nations

55. Which one of the following is not included in the Sino-Indian Treaty of 1954 ?

- (A) Respect for international law and treaty obligations
- (B) Peaceful settlement of international disputes
- (C) Non-interference in internal affairs of other nations
- (D) Mutual non-aggression

56. Match the List – I with List – II and select the correct options from the codes given below.

List – I (Type of Weapons)	List – II (Country of Origin)
a. T-80 Battle Tank	i. France
b. Mirage Combat Aircraft	ii. United Kingdom
c. Viraat Aircraft Carrier	iii. Soviet Union

Codes :

	a	b	c
(A)	ii	iii	i
(B)	i	ii	iii
(C)	iii	i	ii
(D)	ii	i	iii

54. ભારતીય બંધારણની કલમ ૫૧ દ્વારા સુચિત ભારતની વિદેશનીતીના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંત તરીકે નીચેનામાંથી કઈ બાબત છે ?

- (A) બધા રાષ્ટ્રોની પ્રાદેશિક અખંડિતતાને માન આપવું
- (B) આંતરરાષ્ટ્રીય શાંતિ અને સુરક્ષાને પ્રોત્સાહિત કરવાં તેમજ જાળવી રાખવાં
- (C) નિઃશસ્ત્રીકરણને પ્રોત્સાહન આપવું અને શસ્ત્રોની સ્પર્ધાને જાકારો આપવો
- (D) બીજા રાષ્ટ્રોની આંતરિક બાબતમાં હસ્તક્ષેપન કરવો

55. નીચેનામાંથી કઈ બાબત ૧૯૫૪ની ચીન-ભારત સંધિમાં સમાવવામાં આવી નથી ?

- (A) આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદાઓ અને સંધિની જવાબદારીઓને માન આપવું
- (B) આંતરરાષ્ટ્રીય ઝઘડાઓનું શાંતિપૂર્વક નીરાકરણ
- (C) બીજા રાષ્ટ્રોની આંતરિક બાબતોમાં દખલ ન કરવી
- (D) પરસ્પર બિન-આક્રમકતા

56. યાદી-I ને યાદી-II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I (શસ્ત્રોનો પ્રકાર)	યાદી – II (મૂળદેશ)
a. ટી-૮૦ યુદ્ધ ટેન્ક	i. ફ્રાંસ
b. મિરાજ યુદ્ધ વિમાન	ii. યુનાઈટેડ કિંગડમ
c. વિરાટ વિમાનવાહક જહાજ	iii. સોવિયત સંઘ

કોડ્સ :

	a	b	c
(A)	ii	iii	i
(B)	i	ii	iii
(C)	iii	i	ii
(D)	ii	i	iii

57. India objects to China-Pakistan Economic Corridor – a part of China's Belt and Road Initiative because

- (A) It passes through the Karakoram range, an area under the de facto occupation of China, but claimed by India as its territory
- (B) Strategically it is a threat to Srinagar-Kargil-Leh highway
- (C) It passes through Gilgit-Baltistan, an area under de facto occupation of Pakistan, but claimed by India as its territory
- (D) Strategically it is a threat to Manali-Leh highway

58. Which of the following is an effect of the India-US nuclear deal of 2005 ?

- (A) India's military reactors came under international verification regime
- (B) India's civilian reactors came under international verification regime
- (C) India agreed to stop making nuclear weapons
- (D) India agreed not to use nuclear energy

59. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : India and the Soviet Union signed the Treaty of Friendship and Cooperation in August, 1971.

Reason (R) : Emergence of the Washington-Beijing-Islamabad axis and brewing trouble in East Pakistan in the late 1960s, changed the strategic scenario in South Asia.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, (R) is false
- (D) (A) is false, (R) is true

57. ભારતે "ચીન-પાકિસ્તાન આર્થિક કોરીડોર"કે જે ચીનની બેલ્ટ અને રોડ પહેલ નો હિસ્સો છે – સામે વાંધો ઉઠાવ્યો છે કારણ કે...

- (A) એ કારાકોરમ ઘાટમાંથી પસાર થાય છે કે જેના ઉપર ચીનનો વાસ્તવિક કબ્જો છે પરંતુ ભારત એને પોતાનો પ્રદેશ હોવાનો દાવો કરે છે
- (B) વ્યુહાત્મક રીતે એ શ્રીનગર-કારગીલ-લેહ હાઇવે સામે ખતરો છે
- (C) એ ગીલગીટ બાલ્ટીસ્તાન માંથી પસાર થાય છે જે વાસ્તવિક રીતે પાકિસ્તાનના કબ્જામાં છે પરંતુ ભારત એ પ્રદેશ પોતાનો હોવાનો દાવો કરે છે
- (D) વ્યુહાત્મક રીતે એ મનાલી-લેહ હાઇવે સામે ખતરો છે

58. નીચેનામાંથી કઈ બાબત ભારત-અમેરિકા પરમાણુ કરાર-૨૦૦૫ ની અસર છે ?

- (A) ભારતના લશ્કરી રીએક્ટરો આંતરરાષ્ટ્રીય ચકાસણી ના ઘેરામાં આવ્યા
- (B) ભારતના નાગરિક રીએક્ટરો આંતરરાષ્ટ્રીય ચકાસણી ના ઘેરામાં આવ્યા
- (C) ભારતે પરમાણુ શસ્ત્રોનું ઉત્પાદન બંધ કરવા સંમતિ આપી
- (D) ભારતે પરમાણુ ઉર્જાનો ઉપયોગ ન કરવા સંમતિ આપી

59. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક પિઠાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો. પિઠાન (A) : ભારત અને સોવિયત સંઘો ઓગષ્ટ-૧૯૭૧માં મિત્રતા અને સહકાર બાબતે સંધિ ઉપર હસ્તાક્ષર કર્યા.

કારણ (R) : ૧૯૬૦ના પાછળના ગાળામાં વોશિંગ્ટન-બેજિંગ-ઈસ્લામાબાદ ધરીનો ઉદ્ભવ તેમજ પૂર્વ પાકિસ્તાનની સળગતી સમસ્યાએ દક્ષિણ એશિયામાં વ્યુહાત્મક પરિસ્થિતિમાં પરિવર્તન આણ્યું.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બન્ને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
- (B) (A) અને (R) બન્ને સાચાં છે. પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે
- (D) (A) ખોટું છે. પરંતુ (R) સાચું છે

60. Which of the following is an important outcome of the visit of Prime Minister Rajiv Gandhi to China in 1988 ?

- (A) Agreement on the Line of Control
- (B) Agreement on the Line of Actual Control
- (C) Agreement to form Joint Working Groups on Defence
- (D) Agreement to form Joint Working Groups on boundary dispute

61. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : The Constitution of India has established a republican democracy in place of colonial and monarchical system prevalent earlier.

Reason (R) : Indian anti-colonial National Movement paved the way for its emergence and evolution.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

60. નીચેનામાંથી કયું ૧૯૮૮ માં વડાપ્રધાન રાજીવગાંધીની ચીન મુલાકાત નું મહત્વનું પરિણામ છે ?

- (A) નિયંત્રણ રેખા વિશે કરાર
- (B) વાસ્તવિક નિયંત્રણ રેખા વિશે કરાર
- (C) સંરક્ષણ માટે સંયુક્ત કાર્યસમૂહોની રચના વિશે કરાર
- (D) સીમા વિવાદ માટે સંયુક્ત કાર્યસમૂહોની રચના વિશે કરાર

61. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : ભારતીય બંધારણે પહેલા પ્રવર્તમાન સંસ્થાનવાદી અને રાજાશાહી પ્રધાને બદલે પ્રજાસત્તાક લોકશાહીની સ્થાપના કરી.

કારણ (R) : એના ઉદ્ભવ અને ઉત્ક્રાંતિ માટે સંસ્થાનવાદ વિરોધી રાષ્ટ્રીય ચળવળે માર્ગ પ્રસસ્થ કર્યો .

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
- (B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે
- (D) (A) ખોટું છે. પરંતુ (R) સાચું છે

62. Match List – I with List – II and select the correct option from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Statement)
a. Granville Austin	i. "Directive Principles of State Policy are a veritable dustbin of sentiment".
b. K.R. Narayanan	ii. "The Constituent Assembly was a one party body in an essentially one party country".
c. D.E. Smith	iii. "It is not the Constitution which has failed us, it is we who have failed the Constitution".
d. T.T. Krishnamachary	iv. "Minorities are natural custodians of the secular State".

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iv	ii	i	iii
(B)	i	iv	iii	ii
(C)	iii	i	ii	iv
(D)	ii	iii	iv	i

62. યાદી-I અને યાદી-II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો

યાદી - I (લેખક)	યાદી - II (વિધાન)
a. ગ્રેનવિલ ઓસ્ટીન	i. "રાજ્યનીતિ ના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો વિવિધાધિદ લાગણીવેડાની કચરાપેટી છે".
b. કે.આર.નારાયણ	ii. "બંધારણ સભા મુખ્યત્વે એકપક્ષ ધરાવતા દેશની એકપક્ષીય સભા હતી".
c. ડી.ઈ.સ્મીથ	iii. "બંધારણ આપણને નિષ્ફળ નથી નીવડ્યું, આપણે બંધારણને નિષ્ફળ નીવડ્યા છીએ".
d. ટી.ટી.ક્રિશ્નામાચારી	iv. "સંઘમતિઓ બિન સાંપ્રદાયિક રાજ્યના નેર્સગિક રખેવાળ છે".

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iv	ii	i	iii
(B)	i	iv	iii	ii
(C)	iii	i	ii	iv
(D)	ii	iii	iv	i

63. 'Karachi Charter' was a forerunner of
(A) Communal Electorate
(B) Fundamental Rights
(C) Federalism
(D) Directive Principles of State Policy

64. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : The Parliament of India cannot be regarded as a sovereign body.

Reason (R) : Parliament's right to legislate is subject to judicial review.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true

65. Match List – I with List – II and select the correct option from the codes given below.

List – I

- a. Electoral reforms
b. Panchayati Raj Institutions
c. Socio-economic Welfare of Minorities
d. Judicial Reforms

List – II

- i. Ashok Mehta Committee
ii. Justice Sachar Committee
iii. Swaran Singh Committee
iv. Tarkunde Committee

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	iv	iii	ii
(B)	iii	ii	i	iv
(C)	iv	i	ii	iii
(D)	ii	iii	iv	i

63. 'કરાચી ચાર્ટર' નીચે પૈકી કોનો પુરોગામી હતો ?

- (A) કોમી મતદારમંડળ
(B) મૂળભૂત અધિકારો
(C) સમવાયતંત્ર
(D) રાજનીતીના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો

64. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : ભારતીય સંસદને સાર્વભોમ સંસ્થા ના ગણી શકાય.

કારણ (R) : સંસદનો કાયદો ઘડવાનો અધિકાર ન્યાયિક સમીક્ષાથી બાધિત છે.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે
(D) (A) ખોટું છે, પરંતુ (R) સાચું છે

65. યાદી-I અને યાદી-II ની તુલના કરો નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I

- a. ચૂંટણી સુધારા
b. પંચાયતીરાજ સંસ્થાઓ
c. લઘુમતિઓનું સામાજિક આર્થિક કલ્યાણ
d. ન્યાયિક સુધારા

યાદી – II

- i. અશોક મહેતા સમિતિ
ii. જસ્ટીસ સાચર સમિતિ
iii. સ્વર્ણ સિંઘ સમિતિ
iv. તારકુંડે સમિતિ

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	iv	iii	ii
(B)	iii	ii	i	iv
(C)	iv	i	ii	iii
(D)	ii	iii	iv	i

66. The power to decide the election petition is vested in
- (A) Election Commission
(B) Supreme Court
(C) High Courts
(D) Attorney General of India
67. The phrase 'procedure established by law' means the judges in India
- (A) cannot question the fairness or validity of a law, if it is within the limits of the Constitution
(B) can question the fairness or validity of an undue law, even if it is within the limits of the Constitution
(C) can declare a law invalid if in their opinion it is unjust or unnecessary
(D) can prepare a draft law and submit it to the Parliament
68. The power of Supreme Court of India to decide the disputes between the Centre and States falls under
- (A) Advisory jurisdiction
(B) Constitutional jurisdiction
(C) Appellate jurisdiction
(D) Original jurisdiction
69. Preamble enshrines the ideals of liberty, equality and fraternity, inspired by the
- (A) Bolsheviki revolution
(B) French revolution
(C) Cultural revolution
(D) Anti-Apartheid movement

66. ચૂંટણી અંગેની તકરારી અરજીઓ અંગે નિર્ણય કરવાની સત્તા કોને સોંપવામાં આવેલી છે?
- (A) ચૂંટણી પંચ
(B) સર્વોચ્ચ અદાલત
(C) વડી અદાલત
(D) અટર્ની જનરલ ઓફ ઇન્ડિયા
67. 'કાયદા દ્વારા સ્થાપિત કાર્ય પદ્ધતિ' એટલે ભારતમાં ન્યાયાધીશો.
- (A) બંધારણની મર્યાદામાં ઘડાયેલા કાયદાનાં ન્યાયીપણા અને વ્યાજબીપણા વિષે પ્રશ્ન ઉઠાવી શકે નહિ
(B) બંધારણની મર્યાદામાં ઘડાયેલા અનિચ્છિત કાયદાનાં ન્યાયીપણા અને વ્યાજબીપણા વિષે પણ પ્રશ્ન ઉઠાવી શકે છે
(C) એમના મત મુજબ જો કોઈ કાયદો અન્યાયી અને બિનજરૂરી હોય તો એને અમાન્ય જાહેર કરી શકે છે
(D) પ્રસ્તાવિત કાયદો તૈયાર કરીને સંસદને સોંપી શકે છે
68. કેન્દ્ર અને રાજ્ય વચ્ચેના કોઈપણ તકરારી વિવાદ વિષે નિર્ણય કરવાની સર્વોચ્ચ અદાલતની સત્તા નીચેના વિકલ્પમાંથી એકમાં સમાયેલી છે.
- (A) સલાહકારી કાર્યક્ષેત્ર
(B) બંધારણીય કાર્યક્ષેત્ર
(C) અપીલ માટેનું કાર્યક્ષેત્ર
(D) મૂળ કાર્યક્ષેત્ર
69. આમુખમાં સમાવિષ્ટ સ્વાતંત્ર, સમાનતા અને બંધુતાના આદર્શોનું પ્રેરણાસ્ત્રોત હતું
- (A) બોલ્શોવિક ક્રાન્તિ
(B) ફ્રાન્સની ક્રાન્તિ
(C) સાંસ્કૃતિક ક્રાન્તિ
(D) રંગભેદ વિરોધી ચળવળ

70. Match List – I with List – II and select the correct option from the codes given below.

List – I	List – II
a. National Commission on Human Rights	i. Founded on 17 th May, 1992
b. National Commission on Women	ii. Founded on 19 th February, 2004
c. National Commission on Minorities	iii. Founded on 28 th September, 1993
d. National Commission on Scheduled Tribes	iv. Founded on 31 st January, 1992

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iii	iv	i	ii
(B)	iv	ii	iii	i
(C)	i	iii	ii	iv
(D)	ii	i	iv	iii

71. Planning Commission was set up by a Government of India resolution in

- (A) 1950
- (B) 1951
- (C) 1952
- (D) 1953

70. યાદી-I અને યાદી-II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I	યાદી – II
a. રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર આયોગ	i. ૧૭મી મે ૧૯૯૨માં સ્થપાયું
b. રાષ્ટ્રીય મહિલા આયોગ	ii. ૧૯મી ફેબ્રુઆરી ૨૦૦૪માં સ્થપાયું
c. રાષ્ટ્રીય લઘુમતિ આયોગ	iii. ૨૮મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૩માં સ્થપાયું
d. રાષ્ટ્રીય અનુસૂચિત જનજાતિ આયોગ	iv. ૩૧મી જાન્યુઆરી ૧૯૯૨માં સ્થપાયું

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iii	iv	i	ii
(B)	iv	ii	iii	i
(C)	i	iii	ii	iv
(D)	ii	i	iv	iii

71. ભારત સરકારે ઠરાવથી આયોજન પંચની સ્થાપના કયારે કરી ?

- (A) 1950
- (B) 1951
- (C) 1952
- (D) 1953

72. Match List – I with List – II and select the correct option from the codes given below.

List – I

List – II

a. Fifth Five Year Plan	i. Raising industrial productivity, promoting growth with social justice
b. Sixth Five Year Plan	ii. Removal of poverty, justice, employment, self reliance in agricultural production and defence
c. Seventh Five Year Plan	iii. Modernization of industries
d. Eight Five Year Plan	iv. Economic liberalization, poverty eradication and technological self-reliance

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	iv	iii	ii
(B)	ii	iv	i	iii
(C)	iii	i	ii	iv
(D)	iv	ii	iii	i

72. યાદી - I અને યાદી - II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી - I

યાદી - II

a. પાંચમી પંચવર્ષીય યોજના	i. ઔદ્યોગિક ઉત્પાદકતામાં વધારો, સામાજિક ન્યાય સાથે વૃદ્ધિને પ્રોત્સાહન
b. છઠ્ઠી પંચવર્ષીય યોજના	ii. ગરીબી નિવારણ, ન્યાય, રોજગાર, ખેત ઉત્પાદન અને સંરક્ષણ ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભરતા
c. સાતમી પંચવર્ષીય યોજના	iii. ઉદ્યોગોનું આધુનિકરણ
d. આઠમી પંચવર્ષીય યોજના	iv. આર્થિક ઉદારીકરણ, ગરીબી નિવારણ અને પ્રાદ્યોગિક આત્મનિર્ભરતા

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	iv	iii	ii
(B)	ii	iv	i	iii
(C)	iii	i	ii	iv
(D)	iv	ii	iii	i

73. Liberalization, Privatization, Globalization model of growth emerged during Prime Ministership of

- (A) Atal Bihari Vajpayee
- (B) Narendra Modi
- (C) Manmohan Singh
- (D) P.V. Narsimha Rao

74. 'Bombay Plan' was about

- (A) State's predominant participation in economy
- (B) Settling border disputes after partition
- (C) Resolving Hindu-Muslim communal tensions during partition
- (D) Industrial development of the country with private sector initiative and share

75. The three oldest and most entrenched regional political parties in Indian politics are :

- (A) DMK, Shiromani Akali Dal, National Conference
- (B) DMK, Telugu Desam Party, Yuva Jan Shramik Rythu Congress
- (C) Aam Aadmi Party, Trinamool Congress, Samajwadi Party
- (D) Biju Janta Dal, Rashtriya Janta Dal, Janta Dal United

73. ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને યેશ્વિકરણનું મોડલ જે વડાપ્રધાનના કાર્યકાળ દરમિયાન ઉદભવ્યું તે છે.

- (A) અટલ બિહારી વાજપાય
- (B) નરેન્દ્ર મોદી
- (C) મનમોહન સિંહ
- (D) પી.વી. નરસિંહરાવ

74. 'બોમ્બે પ્લાન'(મુંબઈ યોજના) કયાં વિષે હતો.

- (A) રાજ્યની અર્થતંત્રમાં પ્રભાવી શામેલગીરી
- (B) ભાગલા પછીના સરહદી વિવાદોનું નિવારણ
- (C) ભાગલા દરમિયાન થયેલા હિંદુ-મુસ્લિમ કોમી તણાવ નિવારણ
- (D) ખાનગીકેત્રની પહેલ અને ભાગીદારીથી દેશનો ઔદ્યોગિક વિકાસ

75. ભારતીય રાજકારણમાં ત્રણ સૌથી જુના અને ઉંડે સુધી જડાયેલા પ્રાદેશિક રાજકીય પક્ષો છે :

- (A) ડીએમકે, શિરોમણી અકાળી દળ, નેશનલ કોન્ફરન્સ
- (B) ડીએમકે, તેલુગુ દેશમ પાર્ટી, યુવાજન શ્રમિક રાયથુ કોંગ્રેસ
- (C) આમ આદમી પાર્ટી, તૃણામૂળ કોંગ્રેસ, સમાજવાદી પાર્ટી
- (D) બીજુ જનતા દળ, રાષ્ટ્રીય જનતા દળ, જનતા દળ યુનાઇટેડ

76. Match List – I with List – II and select the correct option from the codes given below.

List – I

List – II

a. Bahujan Samaj Party	i. Founded in 2012
b. Aam Aadmi Party	ii. Founded in 1998
c. Telangana Rashtra Samithi	iii. Founded in 1984
d. Trinamool Congress	iv. Founded in 2001

Codes :

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iii	iv
(B)	iii	i	iv	ii
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	i	iv	ii	iii

77. How many national political parties contested the 2019 Lok Sabha election ?

- (A) 5
(B) 8
(C) 11
(D) 14

78. Which one of the following books is not written by Pratap Bhanu Mehta ?

- (A) The Burden of Democracy
(B) The Burden of Tolerance
(C) Rethinking Democracy
(D) Navigating the Labyrinth

76. યાદી - I અને યાદી - II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી - I

યાદી - II

a. બહુજન સમાજ પાર્ટી	i. ૨૦૧૨માં સ્થપાય
b. આમ આદમી પાર્ટી	ii. ૧૯૯૮માં સ્થપાય
c. તેલંગાણા રાષ્ટ્ર સમિતિ	iii. ૧૯૮૪માં સ્થપાય
d. તૃણમૂળ કોંગ્રેસ	iv. ૨૦૦૧માં સ્થપાય

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iii	iv
(B)	iii	i	iv	ii
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	i	iv	ii	iii

77. કેટલા રાષ્ટ્રીય પક્ષો ૨૦૧૯ની લોકસભાની ચૂંટણી લડ્યા હતા ?

- (A) 5
(B) 8
(C) 11
(D) 14

78. નીચે પેકીના પુસ્તકોમાંથી કયું પુસ્તક પ્રતાપ ભાનું મહેતા એ નથી લખ્યું ?

- (A) ધી બર્ડન ઓફ ડેમોક્રસી
(B) ધી બર્ડન ઓફ ટોલરન્સ
(C) રીથીંકીંગ ડેમોક્રસી
(D) નેવીગેટીંગ ધી લેબીરીન્થ

79. Match List – I with List – II and select the correct option from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Book)
a. Myron Weiner	i. <u>The Modernity of Tradition</u>
b. W.H. Morris-Jones	ii. <u>Party Politics in India</u>
c. Lloyd and Susanne Rudolf	iii. <u>The Government and Politics of India</u>
d. Granville Austin	iv. <u>Retrieving Times</u>

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	ii	iii	i	iv
(C)	iv	ii	i	iii
(D)	iii	iv	ii	i

80. Which of the following organizations helped in the passage of Sarda Act, Maternity Benefit Act and Hindu Code Bills ?

- (A) Bharat Stree Maha Mandal
- (B) All Ladies League
- (C) All India Women's Conference
- (D) Durga Vahini

79. યાદી-I ની યાદી-II સાથે તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો

યાદી – I (લેખક)	યાદી – II (પુસ્તક)
a. માયારામ વીનર	i. ધી માડર્નિટી ઓફ ટ્રેડિશન
b. ડબલ્યુ.એચ. પેરિસ-જોન્સ	ii. પાર્ટી પોલિટીક્સ ઇન ઇન્ડિયા
c. બોયડ અને સુસાન રુડોલ્ફ	iii. ધી ગવર્નેન્ટ એન્ડ પોલીટીક્સ ઓફ ઇન્ડિયા
d. ગ્રેનવીલ એસ્ટીન	iv. રીટ્રીવીંગ ટાઇમ્સ

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	ii	iii	i	iv
(C)	iv	ii	i	iii
(D)	iii	iv	ii	i

80. નીચે પેકીની કઈ સંસ્થાએ સાર્દા એક્ટ મેટર્નિટી બેનીફિટ એક્ટ અને હિંદુ કોડ બિલ્સને પસાર કરવા માટે મદદ કરી ?

- (A) ભારત સ્ત્રી મહામંડળ
- (B) ઓલ લેડિઝ લીગ
- (C) ઓલ ઇન્ડિયા વીમેન્સ કોન્ફરન્સ
- (D) દુર્ગા વાહિની

81. The principle of anonymity flows directly from the doctrine of

- (A) Legal responsibility
- (B) Collective responsibility
- (C) Ministerial responsibility
- (D) Professional responsibility

82. Herbert Simon was the advocate of

- (A) Historical approach
- (B) Structural-functional approach
- (C) Behavioural approach
- (D) Legal approach

83. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : The Community Development Programme was launched to secure total development of the material and human resources of rural areas.

Reason (R) : It was administered in phases at five levels : National, State, District, Block and Village level.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

81. અનામીપણાનો સિદ્ધાંત સીધી રીતે કઈ પિચારધાર માંથી વહે છે ?

- (A) કાયદાકીય જવાબદારી
- (B) સંયુક્ત જવાબદારી
- (C) મંત્રીસંબંધી જવાબદારી
- (D) વ્યાવસાયિક જવાબદારી

82. હર્બર્ટ સાયમન શેના હિમાયતી હતા ?

- (A) ઐતિહાસિક અભિગમ
- (B) માળખાકીય-કાર્યાત્મક અભિગમ
- (C) વર્તનવાદી અભિગમ
- (D) કાયદાકીય અભિગમ

83. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક પિધાન (A) છે, અને બીજુ કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

પિધાન (A) : ગ્રામીણ ક્ષેત્રોમાં ભૌતિક અને માનવીય સ્ત્રોતો ને સંપૂર્ણપણે પિકસિત કરવા માટે સામુદાયિક પિકાસ કાર્યક્રમની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.

કારણ (R) : આ કાર્યક્રમને તબક્કાવાર, રાષ્ટ્રીય સ્તરે, રાજ્ય સ્તરે, જિલ્લા સ્તરે, બ્લોક સ્તરે તથા ગ્રામ્ય સ્તરે એમ પાંચ સ્તરે અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો હતો.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બન્ને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.
- (B) (A) અને (R) બન્ને સાચાં છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
- (D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

84. Who among the following is the author of the book "Ecology of Public Administration" ?

- (A) Robert Dahl (B) Ferrel Heady
(C) Fred W. Riggs (D) Max Weber

85. Transfer in the organisation refers to

- (A) vertical movement of an employee in the organization
(B) horizontal movement of an employee in the organization
(C) upward movement of an employee in the organization
(D) downward movement of an employee in the organization

86. Match List – I with List – II and select the correct option from the codes given below.

List – I (Term)	List – II (Explanation)
a. Co-ordination	i. It implies pursuit of common goals
b. Delegation	ii. Monitoring subordinates
c. Leadership	iii. The orderly arrangement of group efforts
d. Supervision	iv. Authority is revocable by the boss

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	ii	iv
(B)	iii	iv	i	ii
(C)	ii	iv	i	iii
(D)	iv	ii	iii	i

84. નીચેનામાંથી કોણ "ઇકોલોજી ઓફ પબ્લિક એડમીનિસ્ટ્રેશન" પુસ્તક ના લેખક છે ?

- (A) રોબર્ટ ડહાલ (B) ફેરલ હેડી
(C) ફ્રેડ રિગ્સ (D) મેક્સ વેબર

85. સંગઠનમાં સ્થાનાંતર (બદલી) એટલે _____

- (A) સંગઠનમાં કર્મચારીની લંબરૂપ હિલચાલ
(B) સંગઠનમાં કર્મચારીની સમસ્તરીય હિલચાલ
(C) સંગઠનમાં કર્મચારીની ઉર્ધ્વગામી હિલચાલ
(D) સંગઠનમાં કર્મચારીની અધોગામી હિલચાલ

86. યાદી-1 ની યાદી-2 સાથે તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી - I (શબ્દ)	યાદી - II (ખુલાસો)
a. સંકલન	i. એ સામાન્ય હિતોની પ્રાપ્તિનો નિર્દેશ કરે છે
b. પ્રત્યાયોજન (ડેલીગેશન)	ii. હાથ નીચેના અધિકારીઓનું નિરીક્ષણ
c. નેતૃત્વ	iii. સામુહિક પ્રયત્નોની વ્યવસ્થિત ગોઠવણી
d. દેખરેખ	iv. ઉપરી અધિકારી દ્વારા સત્તા રદ કરી શકાય

કોડસ :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	ii	iv
(B)	iii	iv	i	ii
(C)	ii	iv	i	iii
(D)	iv	ii	iii	i

87. Which of the following is not an approach to the study of Public Administration ?

- (A) System Approach
- (B) Structural-Functional Approach
- (C) Human Relations Approach
- (D) Personnel Approach

88. According to New Public Management Theory, the administration is apparently moving from

- i. the duties of administration to the rights of citizens
- ii. decentralisation to centralisation
- iii. rule to result orientation
- iv. systems to enterprise.

Select the correct answer using the codes given below.

- (A) i and ii
- (B) i, iii and iv
- (C) iii and iv only
- (D) ii, iii and iv

89. Yehezkel Dror refers to "Meta Policy" as

- (A) Policy on Policy Making System
- (B) Master Policy
- (C) Super Policy
- (D) Integrated Policy

87. નીચેનામાંથી કયો અભિગમ જાહેર વહીવટના અભ્યાસનો અભિગમ નથી ?

- (A) પ્રણાલી અભિગમ
- (B) માળખાકીય કાર્યાત્મક અભિગમ
- (C) માનવ સંબંધોનો અભિગમ
- (D) કાર્મિક અભિગમ

88. નવીન જાહેર સંચાલન સિદ્ધાંત મુજબ વહીવટ સ્પષ્ટ રૂપથી આ તરફ ગતિ કરી રહ્યું છે :

- i. વહીવટી ફરજોથી નાગરિકો હકકો તરફ
- ii. પિકેન્દ્રીકરણથી કેન્દ્રીકરણ તરફ
- iii. નિયમથી પરિણામોન્મુખ તરફ
- iv. પ્રણાલીઓથી સાહસ તરફ

નીચે આપેલા કોડ્માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

- (A) i અને ii
- (B) i, iii અને iv
- (C) માત્ર iii અને iv
- (D) ii, iii અને iv

89. યઝકેલ ડ્રોર "મેટા પોલિસી"નો સંદર્ભ આ રીતે આપે છે :

- (A) નીતિ નિર્માણ વ્યવસ્થા પર નીતિ
- (B) મુખ્ય નીતિ
- (C) સર્વોપરી નીતિ
- (D) એકીકૃત નીતિ

90. "Organization is the form of every human association for the attainment of a common purpose". This statement is given by

- (A) J.D. Mooney
- (B) L.D. White
- (C) John M. Gaus
- (D) Luther Gullick

91. Which one according to the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) is not a feature of good governance ?

- (A) Legitimacy of the government
- (B) Accountability of the political and official elements of government
- (C) Bureaucratic control
- (D) Competence of the government to make policies and deliver services

92. The basic objective and features of the Right to Information Act, 2005 include

- a. to empower citizens
- b. to promote transparency and accountability
- c. to contain corruption
- d. not to disclose information which is harmful to sovereignty and integrity of India

- (A) a and b only
- (B) a, b, d only
- (C) a and c only
- (D) a, b, c, d

90. "સામાન્ય હિતાની પ્રાપ્તી માટે રચાતુ દરેક માનવ સમુહનુ સ્વરૂપ એ સંગઠન છે." આ વિધાન કોણે કર્યું ?

- (A) જે.ડી. મૂની
- (B) એલ.ડી. વ્હાઈટ
- (C) જહોન એલ. ગોસ
- (D) લ્યુથર ગુલિક

91. આર્થિક સહકાર અને વિકાસ માટેનું સંગઠન (ઓ.ઈ.સી.ડી) ના મુજબ નીચેમાંથી કયું લક્ષણ સુશાસનનું લક્ષણ નથી.

- (A) સરકારની કાયદેસરતા
- (B) સરકારના અધિકારી તેમજ રાજકીય ઘટકોની જવાબદેહિતા
- (C) અમલદારશાહી તંત્ર
- (D) સરકારની નીતિ નિર્માણ તેમજ સેવા પહોચાડવાની ક્ષમતા

92. માહિતી અધિકાર અધિનિયમ-૨૦૦૫ નાં મૂળભૂત ધ્યેય અને લક્ષણોમાં શું સમાવિષ્ટ છે ?

- a. નાગરીકોને સશક્ત બનાવવા
- b. પારદર્શિતા અને જવાબદેહિતા પ્રોત્સાહિત કરવા
- c. ભ્રષ્ટાચારને કાબુમાં રાખવો
- d. ભારતના સાર્વભૌમત્વ તેમજ અખંડિતતાને નુકશાન કરતી માહિતી જાહેર ન કરવી

- (A) a અને b ફક્ત
- (B) a, b, d ફક્ત
- (C) a અને c ફક્ત
- (D) a, b, c અને d

93. Panchayat Extension to Scheduled Areas (PESA) Act, 1996 gives radical self governance powers to the

- (A) Tribals residing in VI Scheduled Areas
- (B) Tribals residing in the plain regions of Assam
- (C) Tribals residing in Nagaland and Mizoram only
- (D) Tribals in the States of Telangana, Andhra Pradesh, Bihar, Gujarat, Himachal Pradesh, Jharkhand, Chattisgarh, Madhya Pradesh, Maharashtra and Odissa

94. Which of the following is not an approach, in relation to monitoring public policies ?

- (A) Formative Approach
- (B) Performance Measurement Approach
- (C) Managerial Approach
- (D) Behavioural Approach

95. Which among the following is not an e-governance initiative ?

- (A) UMANG
- (B) NRuM
- (C) Mobile Seva
- (D) PayGov

93. અનુસુચિત વિસ્તારોમાં પંચાયત વિસ્તારણ કાયદો - ૧૯૯૬ (પેસા) કોને આમૂલ સ્વશાસનની સત્તા આપે છે?

- (A) છઠ્ઠા પરિશિષ્ટમાં સામાયિક વિસ્તારોમાં રહેતા આદિવાસીઓ
- (B) આસામના સપાટ પ્રદેશોમાં રહેતા આદિવાસીઓ
- (C) માત્ર નાગાલેન્ડ અને મીઝોરમમાં રહેતા આદિવાસીઓ
- (D) તેલંગાણા, આંધ્રપ્રદેશ, બિહાર, ગુજરાત, હિમાચલ પ્રદેશ, ઝારખંડ, છત્તીસગઢ, મધ્યપ્રદેશ, મહારાષ્ટ્ર અને ઓરીસ્સા, રાજ્યના આદિવાસીઓ

94. નીચેનામાંથી કયો અભિગમ જાહેરનીતિની દેખરેખ કરવાના સંબંધી નથી ?

- (A) રચનાત્મક અભિગમ
- (B) કામગીરી મૂલ્યાંકન અભિગમ
- (C) સંચાલકીય અભિગમ
- (D) વર્તનવાદી અભિગમ

95. નીચેનામાંથી કયું ઈ-શાસનની પહેલ નથી ?

- (A) UMANG
- (B) NRuM
- (C) Mobile Seva
- (D) PayGov

96. Given below are two statements one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : The level of good governance increases through citizen's participation.

Reason (R) : Citizen's participation enhances transparency and accountability of the government on the condition that the government is authoritarian.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true

97. Which of the following does not fall under the functional area of NITI Aayog ?

- (A) Policy and Programme Framework
(B) Co-operative Federalism
(C) Monitoring and Evaluation
(D) Policy decision

96. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે. અને બીજું કારણ (R) છે નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન(A) : નાગરીકોની ભાગીદારીથી સુશાસનના સ્તરમાં વધારો થાય છે.

કારણ(R) : નાગરીકોની ભાગીદારી સરકારની પારદર્શકતા અને જવાબદેહિતામાં વધારો કરે છે, પરંતુ શરત એ છે કે સરકાર એકદલ પ્રકારની હોય.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે
(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

97. નીચેનામાંથી કઈ બાબત નીતિ આયોગના કાર્યક્ષેત્રમાં આવતી નથી ?

- (A) નીતિ અને કાર્યક્રમનું માળખું
(B) સહકારી સમવાયંત્ર
(C) નિયંત્રણ અને મૂલ્યાંકન
(D) નીતિ વિષયક નિર્ણય

98. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Schemes)	List – II (Target Group)
a. Revamped Public Distribution System (RPDS)	i. Poorest of the poor
b. Targeted Public Distribution System (TPDS)	ii. Indigent Senior citizens
c. Antyodaya Anna Yojana (AAY)	iii. Poor and Non-poor (Both APL and BPL)
d. Annapurna Scheme (APS)	iv. Backward blocks

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	iv	ii
(B)	iv	iii	i	ii
(C)	iii	iv	ii	i
(D)	ii	iii	i	iv

99. Which one among the following is not a component of the 'Sevottam Model' ?

- (A) Citizen's charter
- (B) Excellence in bureaucratic control
- (C) Service delivery capability
- (D) Public grievance redress

100. Which one of the following mechanisms is used to exercise judicial control over administration in India ?

Select the correct answer from the codes given below :

- i. Judicial Review
- ii. Writs
- iii. Public Interest Litigation
- iv. Pre-policy making review.

Codes :

- (A) i, ii and iv
- (B) ii, iii and iv
- (C) i, ii and iii
- (D) i, iii and iv

98. યાદી-I ની યાદી-II સાથે તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો

યાદી – I (યોજના)	યાદી – II (લક્ષિત સમૂહ)
a. સુધારેલા જહેર પિતરણ વ્યવસ્થા (RPDS)	i. ગરીબોમાં સૌથી ગરીબ
b. લક્ષ્યાકિત જાહેર પિતરણ વ્યવસ્થા (TPDS)	ii. ગરીબ વરિષ્ઠ નાગરીકો
c. અંત્યોદય અન્ન યોજના (AAY)	iii. ગરીબ અને બીન-ગરીબ (બન્ને APL અને BPL
d. અન્નપુર્ણા યોજના (APS)	iv. પછાત બ્લોક્સ

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	iv	ii
(B)	iv	iii	i	ii
(C)	iii	iv	ii	i
(D)	ii	iii	i	iv

99. નીચેના માંથી કયો ઘટક 'સેવોત્તમ મોડેલ' નો ઘટક નથી ?

- (A) નાગરિક અધિકાર પત્ર
- (B) અમલદારશાહી નિયંત્રણ માં શ્રેષ્ઠતા
- (C) સેવા પિતરણમાં ક્ષમતા
- (D) જાહેર ફરીયાદ નિવારણ

100. વહીવટી ઉપર ન્યાયિક નિયંત્રણ માટે નીચેના માંથી કઈ પદ્ધતીનો ભારતમાં ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?

નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

- i. ન્યાયિક ક્ષમતા
- ii. રીટ
- iii. જાહેરહિતની અરજી
- iv. પૂર્વ-નીતિ નિર્માણ સમીક્ષા

કોડ્સ :

- (A) i, ii અને iv
- (B) ii, iii અને iv
- (C) i, ii અને iii
- (D) i, iii અને iv

Space for Rough Work

Space for Rough Work